

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za in serate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

MIRA

Glasiló koroških Slovencev

Leto XXVIII.

V Celovcu, 16. vinotoka 1909.

Štev. 45.

Celovec v nevarnosti.

Koroški nemškónarodni poslanci prav lahko ustrezajo svojim volilcem. Če kateri ne ve kaj drugega, pa nariše za svoje volilce v kakem predlogu slovenskega zmaja, ki mu ležijo Nemci že napol v žrelu. In prepričan sme biti, da mu bo ves nemškónarodni tabor ploskal in ga proslavljal kot očeta očetnjave. Tudi novi poslanec celovski, Pierl, ljubi populariteto. Zato je vložil v deželni zbor predlog proti slovenskim napisom v brzovlaku, ki vozi iz Prage skoz Celovec v Trst. Kako duhovito je tedaj mož utemeljeval svoj predlog, ki se pametno pač ne da utemeljevati, smo že poročali. Saj je poslanec Grafenauer imenoval predlog — smešen. Juridični odsek je seveda Pierlov predlog sprejel — seveda gotovo brez vsake debate; saj bi bil menda smrten greh, če bi si kdo sploh upal izraziti kak pomislek, kadar se gre za to, da dajo „prijatelji Slovencev“, nemški nacionalci, Slovencev kako klofuto. Predlog se glasi: „Deželni zbor mora proti nespodobnemu označevanju deželnega glavnega mesta s „Celovec“ najodločneje ugovarjati in naroča deželni odboru, da povzroči takojšno odstranitev teh napisnih tablic pri c. kr. železničnem ministrstvu.“ Poročevalec Jožef Pichler pravi, da je izraz „Celovec“ grozen in škoduje tujskemu prometu.

Grafenauer zoper „smešen predlog“.

Poslanec Grafenauer izjavi, da je že vnaprej vedel, kako bo juridični odsek rešil Pierlov predlog. V rešitvi predloga se nahaja izraz „ungehörig“ (nespodobno). Menda bo s tem nemštvo v Celovcu za eno leto zopet rešeno. Govornik pravi: Povem vam, da bodo brzovlaki z napisom Praga-Celovec-Trst tudi v bodoče še žvižgali skoz Celovec. Posl. Angerer hoče imeti vse, kar je zgodovinskega na Koroškem, nedotaknjeno. Kateri izraz pa je bolj zgodovinski „Celovec“ ali „Klagenfurt“? Iz nekega akta iz leta 1857. sem se prepričal, da je bilo tedaj v Celovcu izmed 9419 prebivalcev 6000 Slovencev. Torej je bilo tedaj v Celovcu nad 63 odstotkov Slovencev. Te štetve pa ni izvršil ne kak Grafenauer, ne tovariš An-

gerer, niti ne Pierl. Slovenci imajo naravno pravico, da smejo deželno glavno mesto imenovati v svojem jeziku Celovec. S tem nemško ime Celovca prav nič ne trpi. Danes pravite, da je ta izraz „nespodoben“ (medklic: ungeheuerlich). No, če izvolite ta izraz, mi je tudi vseeno, ker vem, da železnično ministrstvo na ta predlog sploh — ne bo odgovorilo. Povedal sem zadnjič, da morajo sprevodniki glasom inštrukcije za sprevodnike izklicevati postajna imena v obeh deželnih jezikih. Gospodje so se tedaj smejali, in to je zelo lahko. Kdor se pa na zadnje smeji, je na boljšem, in danes uživam jaz to veselje. (Posl. Angerer ne napravi nobenega medklica.) § 39. inštrukcije za železnične sprevodnike se glasi, da mora v jezikovno mešanih deželah sprevodnik izklicevati postajna imena v obeh deželnih jezikih. V Avstriji je več narodnosti; avstrijska država bo zdrava le tedaj, če bodo narodnosti druga drugo rešpektirale in druga drugi priznavale pravice. To si naj gospodje zapomnijo. Posl. Lemisch je zadnjič rekel, da slovenščina ni v deželi navaden jezik. Obžalujem le, da ni več tukaj poslanec Wirth. Ta bi tudi kot Nемец povedal nekaj drugega. Mesto Celovec pač nima prav nobenega vzroka, pritoževati se zoper dvojezičnost. Znano vam mora vendar biti, da je celovski magistrat vsled višesodnega odloka dolžan sprejemati slovenske uloge. Potem vendar ne bo smrten greh, če se kak železnični voz s slovenskim napisom pelje skoz Celovec. Sploh ni nobenega povoda, pritoževati se zaradi teh slovenskih napisov, ker se nahajajo vendar tudi v nemščini, in ta dvojezičnost, oziroma trojezičnost na progi Celovec-Trst je edino umestna; zato se pa tudi železnično ministrstvo za ta predlog ne bo prav nič brigalo. (Angerer se razburja, Burger postaja rdeč, Metnitz se pripravlja na govoranco.)

Vitez Burger rešuje nemštvo.

Vitez Burgerju, predsedniku trgovske zbornice in deželni poslancu, nemška žilica ne da miru, kakor poslancu Angererju. To pot se je oglasil: Predlog se je imenovalo prismojen. (Grafenauer: Seveda je!) Pomisliti pa je treba, da

se od nasprotne strani dela po načrtu. Če spregledamo te slovenske tablice, bodo kmalu morali biti tudi napisi na kolodvoru v slovenskem jeziku. (Grafenauer: Seveda!) Potem je tudi Celovec dvojezičen. Postaviti se moramo v bran, da ne postane iz Klagenfurt windisch Celovec, kakor je iz Laibach postala Ljubljana. Govornik se huduje nad dvojezičnimi listki iz Trsta v Celovec, češ, da so nepotrebni. Zato predlaga dodatni predlog, v katerem deželni zbor protestira proti izdaji dvojezičnih vozniških listkov. — Nemški vitez Burger se je po teh besedah zmagoslavno oddahnil. Ima prav, da se tako usaja proti slovenskim napisom; saj bi bila za njegove oči velika nevarnost, če bi se zablížčali na celovškem kolodvoru slovenski napisi, kakor bi morali že zdavna tam biti. Če dvojezični vozniški listki škodujejo vitezu na očeh, jih pa naj nikar ne gleda. Čudili smo se vitezu le, da ima tako čudovito slab spomin, v par minutah je popolnoma pozabil, da je Celovec že zdavnaj dvojezično mesto in kot tako tudi od oblasti pripoznano.

Angerer zopet razburjen.

Poslanec Angerer se v deželni zboru razburja, brez razburjenosti že skoro govoriti ne more. Zadnjič je na ugovor poslanca Walcherja udaril celo ob pult — seveda na zabavo galerije. Silno se je razburil tudi to pot, ker ga je posl. Grafenauer poučil, češ, da na take „prismojene“ predloge železnično ministrstvo ne bo odgovarjalo. Kričal je, češ, da Grafenauer deželni zbor „bagatelizira“ (omalovažuje). Da bi se oblast ne brigala za sklepe deželnega zbora! (Grafenauer: Se tudi ne bo!) Celovec ima naravno in zgodovinsko pravico do nemštva. Vidi se, da je gosp. profesor Angerer zgodovino Celovca še vse premalo proučil in mu to kot profesorju zgodovine polagamo prav na srce. Ali gosp. profesor ne ve, da so še v srednjem veku deželni stanoviti v Celovcu govorili celo oficialno slovenski?

Slovenski poslanec Metnitz grozi Slovincem.

Oj ta novi celovski župan in od Slovencev in socialdemokratov izvoljeni Metnitz! Kako je bil sladek za časa volitev nasproti slovenskim

Podlistek.

Ko je umiral oče . . .

(I. M.)

Temna noč je že legla na zemljo. V bolnikovi sobi je migljala mala lučica in sanjavo razsvetljevala obširen prostor. Zdajci dvigne bolnik svojo trudno glavo in se ozre naokrog. Mati je sedela na stolu ob postelji in mu žalostna zrla v blede, izhušani obraz.

„Kaj bi rad, dragi moj, ali hočeš vode?“

„Otroke bi želel še k postelji, da jim izročim poslednje nauke, ker čutim, da ne bom gledal več dolgo tega božjega sveta. — Izpolni mi to željo, draga žena, in pokliči mi jih v sobo.“

Obupno vzdihne mati in odide iz sobe brez ngovora. Drhteča bolest ji je stiskala prsi.

„Pojdite, pojdite, otroci moji, k očetu. Bliža se mu že ura ločitve in smrt že morda čaka pred vratmi, da ga nam iztrga iz rok. Ostati bom morala, kakor slutim, sama pri vas, dragi; očeta boste izgubili prezgodaj! — Ah, da ga nam je mogla ta nesrečna bolezen tako naenkrat uničiti!“

Molče in potrtega srca so se podali k očetu.

„Glej, izpolnila se ti je želja, ljubi moj mož!“ ga nagovori mati, ko so bili ob njegovi postelji.

„Prav, da ste prišli,“ povzame besedo oče.

„Poglejte me, sinovi in hčere, danes me še vidite v svoji sredi, a slutim, da jutri, predno bo izšlo solnce, bo moj duh že daleč nad zvezdami.“

„Ne, oče, ne zapustite nas! Ostanite še pri nas, ker vas tako ljubimo!“

„Ljubite me, zatorej poslušajte poslednje nauke svojega očeta: Ljubite se med seboj kot bratje in sestre! Mene bode izgubili, zatorej tembolj ljubite svojo mater, spuščajte in ubogajte jo, delajte ji veselje z lepim obnašanjem in zmernim življenjem! Pazite na svojo čast in dobro ime! — Ako mi bode izpolnovali to voljo, potem se bom z mirnim srcem ločil od vas, ker mati vas bo vedno prav učila. Ako pa ne bode slušali matere, potem ne bode nikdar srečni — in jaz se bom v grobu obrnil. — Molite zame!“

Začel je težje hropeti, izmučil ga je govor.

„Ali bi še radi živeli, oče?“

„Da, rad, rad, toliko časa, da bi vas videl vse srečne in preskrbljene. Posebno mi je hudo za starejšim sinom, ki je že toliko let v tujini in ga ne bom videl nikdar več.“

Zunaj se je začulo zamolklo tuljenje psa in veter je zapihal tako močno, da so se stresla okna. Bolnik je zaprl oči. Njegove prsi so se pri težkem dihanju vzdigovala visoko ter padala in dihal je to smrtonosno dihanje do ranega jutra.

„Ali nas misliš, ljubi moj mož, res že zapustiti? Vsaj danes bodi še pri nas, da boš še enkrat gledal lepe žarke nedeljskega solnca!“

„Poglejte nas še enkrat, oče!“

„Tema je. — Prižgite mi luč!“

„Saj je vendar že dan, oče, pogledajte!“

„Z Bogom, ljuba žena! — Z Bogom, otroci dragi! — ne pozabite me!“ je še izrekel polagoma zadnjikrat. Na čelo mu je stopil mrzli pot, oči so mu posteklenele — začel je umirati

ko je ravno vzhajalo solnce nedeljskega jutra.

Zapeli so zvonovi tako otožno, bridko pesem o smrti — in iz sobe umrlega se je čulo ihtenje.

Velike priredbe v Ljubljani. V soboto 16. oktobra in nedeljo 17. oktobra se bodo razvili v Ljubljani velepomembni dogodki. V soboto, 16. t. m., se ustanovi v Ljubljani naša narodna obrambna organizacija, v nedeljo, 17. t. m., pa vseslovenska ljudska stranka. Slovenski poslanci, slovenski župani, zaupniki slovenskih političnih društev iz Kranjske, Štajerske, Koroške in Primorske se zberó ta dan v beli Ljubljani. Da dostojno proslavi dohod slovenskih veljakov iz vseh slovenskih pokrajin, je odločilo slovensko glasbeno društvo „Ljubljana“ da v čast ustanoviteljem vseslovenske ljudske stranke priredi v nedeljo, 17. t. m., ob 6. uri zvečer v vseh prostorih „Uniona“ veliko ljudsko slavnost. Tako bo omogočeno slišati udeležnikom tudi odlični zbor „Ljubljane“ in popolni orkester „Slovenske Filharmonije“, ki je že obljubil svoje sodelovanje. Poleg tega sodeluje še več odličnih moči; tako da bo ta večer nekaj posebnega. — Zato pohitimo navdušeni v Ljubljano, kjer nas slovenski bratje sprejmejo z odprtimi rokami.

Priporočujemo našim družinam
Kolinsko cikorijo.

volilcem! Na volilnem shodu v Ličjivasi kar ni mogel prehaliti svoje ljubezni do Slovencev in slovenskega jezika, ker je potreboval — slovenskih glasov. Malodane ogorčen je bil čez tiste, ki se protivijo slovenskemu jeziku v javnosti. Rekel je, da nima prav nič proti slovenščini pred sodiščem, da ni proti pravicam Slovencev. Vse to smo si tedaj skrbno zabeležili. Metnitz kot kandidat — der biedere Slovenenfreund; Metnitz kot izvoljeni poslanec — grozi Slovcem z zaporom, če bodo zahtevali — svoje pravice, nič več in nič manj kot svoje pravice. Kaj da Metnitz ni vstal v deželnem zboru in se ni tam potegnil za pravico slovenščine pri železnici? Dne 6. vinotoka l. 1909. je vitez Metnitz v deželnem zboru vstal in v imenu mesta Celovec ugovarjal proti temu, da bi se na železnižni postaji v Celovcu izklicevalo tudi v slovenščini. Rekel je, da bodo že vedeli, kaj imajo storiti s tistimi slovenskimi vročekrvneži, ki pridejo v Celovec delat nemir (to se pravi, ki v Celovcu zahtevajo v narodnem oziru nič več in nič manj kot imajo za to pravico): Ne bodo kakor Slovenci v Ljubljani razbili napisov (oho! kaj pa pri dr. Brejcu? Smo jih menda tudi Slovenci?), ampak bodo odpravili „nepotreben špektakel, če ljudje vpijejo, ako na slovensko zahtevo ne dobijo listkov“. „Jaz bom preskrbel tem ljudem par dni zapora. Teh par nezadovoljnih Slovencev naj gre v Ljubljano! (Metnitz pa v nemški rajh!) Kdor ne razume, kaj je »Klagenfurt«, naj ostane doma! Mi bomo ljudstvo tako daleč pripravili, da bo s silo doseglo to, kar zahteva.“ (Nemški nacionalci ploskajo.) Po našem se pravi to nemško občinstvo hujskati na silo zoper Slovence. Kje je bil tedaj vladni zastopnik, da je pustil žaliti na tak način Slovence in da ni ugovarjal Metnitzovemu apelu na občinstvo, da naj rabi silo zoper Slovence? Ali smo v deželi v očeh vlade brezpravni? No, zaslužen odgovor za to dobi vlada od našega poslanca v državnem zboru! Metnitzu pa že danes povemo, da bo čez šest let padel kakor je kratek in širok, če si bo še sploh upal kandidirati v splošni skupini na Spodnjem Koroškem.

Grafenauer proti žalitvam.

Grafenauer ugovarja posl. Angererju. Slovenci smo enkrat v mestu in zahtevamo pravico. Izraz „windisch“ nas Slovence žali. Mi se vendar imenujemo Slovenci in ne „Windische“. Te psovke človek nekaj časa še posluša, čez dalje časa pa ne več. To bo izginilo. (Wieser: Pri nas na Koroškem ne.) Dokler bo Wieser živ, seveda ne. (Veslost.) Imamo § 19. in zahtevamo njegovo uporabo. Gosp. Metnitz je očital demonstracije v Ljubljani. Mi jih nismo uprizorili, ampak ravno tisti, ki so naredili z Nemci pogodbo.

Deželni predsednik Hein

je proti izrazu „ungehörig“ (nespodoben) in ugovarja v imenu vlade proti temu izrazu.

Za predlog juridičnega odseka in dodatni predlog posl. Burgerja glasujejo nato vsi razven posl. Ellersdorferja in Grafenauerja. In celovško nemštvo je rešeno!

Slovensko šolsko društvo v Celovcu in družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

(Dalje.)

Dasi siljeni k odločitvi, se v Celovcu le še nismo mogli odločiti, v svesti si velike važnosti in pomembnih posledic kakršnekoli odločitve. Bilo je v tej zadevi nebroj posvetovanj in dopisovanj sem in tja, dokler ni odgovor družbe sv. Cirila in Metoda z dne 6./11. 1906, št. 702, vendar enkrat prinesel skoraj popolne jasnosti. V tem dopisu, ki je naslovljen na „Katol. polit. in gospodarsko društvo v Celovcu“, beremo:

„Rešnje cenjeni dopis Vašega slav. društva z dne 7./4. 1906 in pismo Vašega g. predsednika dr. Janko Brejca z dne 4./8. 1906 usoja si podpisano sporočiti sledeče:

Naša družba ne more ustreči zahtevam, katere je sprva stavil g. župnik Ražun in sedaj tudi Vaše slavno društvo glede šentjakobske šole v Rožu na Koroškem.

Zato izjavljamo, da nismo v stanu niti zidati, niti v svojo oskrb prevzemati tega nameravanega zavoda.

Po društvenih nazorih pa tudi tako dolgo ni neizogibne potrebe za tak zavod v Št. Jakobu, dokler obstoja tam še kak razred deželne slovenske ljudske šole.

Ako namreč ni mogoče ondotnih prebivalcev v toliko narodno prebuditi in navdušiti, da bi vpisovali svoje otroke o to že obstoječo deželno slovensko ljudsko šolo — marveč jih rajši vpisujejo v utrakvistično šolo, ker se v njej priuče

otroci več nemščine — potem najbrže tudi ne bode mogoče napolniti prostorov te nameravane nove slovenske šole. Nova narodna šola sama na sebi ne bode povzročevala novega narodnega stremljenja v ljudstvu (ki je za enkrat zoper-slovensko).

Dokler obstoja še slovenska deželna šola v Št. Jakobu v Rožu, morala bi biti po našem mnenju sveta dolžnost vsakega zavednega narodnjaka delovati na to, da se otroci vpisujejo prav v to sedanjo slovensko šolo. Za to naj bi se agitovalo osebno, ali po lastnem agitačnem odseku, ali s tem, da bi se gmotno ali z obleko podpirali otroci, ki so v njo vpisani...

A nemogoče nam je tudi misliti si ustav, koji bi prevzela v svojo oskrb naša družba — ukrepala bi pa v njem glede uredbe in glede vseh naprav z odločilno Mesedo slavna „Družba sv. Mohorja v Celovcu“.

Morda se 4. avgusta t. l. nam to pisoc ni dosti jasno izrazil Vaš g. prvomestnik; a tako beremo te in tako umevamo te njegove besede.

Usojamo se še to dostaviti, da se tudi v enomer spreminjajo načrti za novo slovensko šolo v Št. Jakobu...

Če bi bili pa slovenski krogi na Koroškem prepričani o potrebi ustanovitve novega slovenskega zavoda v Št. Jakobu v Rožu, usoja si podpisani naslednji nasvet:

V Celovcu se osnuj nalašč v ta namen posebno društvo s to nalogo, da zida in sprejme tudi v svojo oskrb tak nameravani zavod.

Tako v deželi bivajoče društvo bode s cela lahko ustrezalo prav vsem intencijam častitih ondotnih krogov.

Družbino vodstvo zagotavlja za ta slučaj, da bode to podjetje podpiralo po svojih najboljših močeh — ker slovenskih Korošcev nočemo pozabiti.

Ta konačna naša obljuba Vam je toliko pomembnejša, ker koroška zemlja ne premore ne enega razsodnega Slovenca, da bi ne videl v naši družbi one Vaše zaščitnice, koje do danes v domoljubni radodarnosti ni prekosil še nikdo.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, dne 9./11. 1906.

Prvomestnik:
Tomo Zupan.

Tajnik:
Dr. Ivan Svetina.

Opuščamo vsako primerjanje, v koliko se vsebina tega dopisa ujema ali ne ujema s prejšnjimi; tudi ne bodemo presojali, vsaj sedaj ne, v koliko je družbinó mnenje o št. jakobskih šolskih razmerah, o potrebnosti ondotne „Narodne in gospodinjske šole“ ter o mogočem vplivu iste resnično ali neresnično — o tem je svojo sodbo že izrekel dozdejni razvoj šolskega vprašanja v Št. Jakobu v Rožu in bode še bolj jasno govorila morebiti že najbližja bodočnost. Nam je za sedaj edino le naloga, da pribijemo sledeča dejstva: Družba sv. Cirila in Metoda je z navedenim dopisom a) izrecno odklonila „Narodno in gospodinjsko šolo v Št. Jakobu v Rožu“; b) priznala, da v kljub pismenim in ustmenim pojasnilom še ni prišla na jasno glede našega šolskega vprašanja na Koroškem; c) nam nasvetovala ustanovitev posebnega društva z nalogo, naj isto zida in sprejme tudi v svojo oskrb nameravani zavod v Št. Jakobu; č) priznala, da tako v deželi bivajoče društvo bode s cela lahko ustrezalo prav vsem intencijam tukajšnjih krogov — in d) obljubila, to podjetje (novo šolsko društvo in št. jakobski zavod) podpirati s svojimi najboljšimi močmi.

(Dalje sledi.)

Shod polit. društva v Možici.

Shod političnega društva v Možici v nedeljo, dne 10. t. m., se je, kakor shod v Črni, obnesel kar najbolje. Shod otvori v imenu političnega društva tajnik političnega društva, g. Smodej. Na njegov predlog izvolijo za predsednika g. Antona Pratnaker pd. Jakopiča. Navzoč je bil kot vladni komisar g. Kakl iz Velikovca. Posl. Grafenauer govori o potrebi političnega življenja; brezbriznost v političnih vprašanjih napravlja slabe čase. Ob glasnem pritrjevanju zborovalcev izvaja poslanec o vprašanju, kakšno bodi razmerje kmeta do poslovanja delavcev ter narobe. To razmerje naj uravnava krščansko načelo: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Med kmeti in delavci je še nasprotje, ki ni opravičeno in bo izginilo. (Pritrjevanje.) Prav pa imajo delavci, če so nezadovoljni, pa ne nasproti kmetom, ampak nasproti tovarnarjem, ki nimajo vere in zato z delavci ne ravnaajo po krščanskem načelu: Ljubi svojega bližnjega. (Odobranje.) Delavci so

včasih slabo poučeni, če mislijo, da je kmet njihov pravi nasprotnik. Nositelji teh krivih naukov so socialdemokratski krivi preroki. Govornik poziva kmete k edinosti, govori o krivicah, ki nam jih zadajajo nemški nacionalci in vlada. Edinost slovenskih kmetov ima v sebi odporno moč nasproti tem krivicam, kakor se tudi slovenski poslanci srečno bijejo z vlado, ker se družijo z drugimi slovanskimi poslanci. Govornik našteje vzroke, zakaj so bili in še bodo slovenski poslanci v državnem zboru v najodločnejši opoziciji ter pravi, da je pravzaprav vlada stopila nasproti našim poslancem v opozicijo. (Navdušeni klici: Živio Grafenauer! in viharno ploskanje.)

G. Smodej spominja navzoče na gorostasne laži, ki so jih trosili nasprotniki za časa volitev od Možice doli do Guštanja. (Klic: Socialni demokratje.) Danes so lahko slišali svojega poslanca in se prepričali, da so si izvolili pravega zastopnika (burno ploskanje), zoper katerega nasprotniki lažejo, ker se ga bojijo in ker resničnega slabega proti njemu ne morejo najti. Nasprotnikom nobene vere! Govornik okrtači socialdemokratsko stranko, kojih voditelji med krščansko mislečimi delavci zatrjujejo, da jim je vera privatna zadeva, v resnici pa so polni sovraštva do vere in cerkve. Pravijo, da hočejo delavca rešiti iz rok kapitalistov, pa jih hkrati usužnjujejo judovskim voditeljem, ki se živé od prispevkov revnih delavcev. Boj kapitalistom kričijo in mamijo s tem nerazsodne delavce, pri zadnjih volitvah pa so šli vsi v boj za kapitalista Metnitza proti prijatelju in zastopniku kmetov in delavcev. (Burno odobravanje.) Slovenski socialdemokratski delavci so se pri volitvah znojili za tistega Metnitza, ki je sedaj v deželnem zboru grozil Slovcem, da bo dal vse tiste par dni zapreti, ki bodo v slovenskem jeziku zahtevali vozni listek. (Ogorčenje.) V zahvalo so prejeli zdaj delavci to, da jih na Novem trgu v Celovcu, odkar je Metnitz celovški župan, preganjajo policaji s klopi, ki so menda samo za gospode in ne tudi za delavce. (Ogorčeni klici.) Govornik svari slovensko delavstvo pred socialnimi demokrati, ki gredo raje z nemškimi nacionalci, nego z lastnimi brati, priporoča marljivo čitanje, zlasti našega političnega glasila „Mira“. Tudi temu govoru je sledilo viharno odobravanje zborovalcev.

Kmetski fant predlaga resolucijo, v kateri se izreka posl. Grafenauerju popolno zaupanje in se poziva njega in „Slov. klub“, da vztrajajo še vnaprej v boju zoper vlado za slovenske pravice; posl. splošne kurije, dr. vitezu pl. Metnitzu izrekajo nezaupnico in z ogorčenjem protestirajo proti njegovemu protislovenskemu govoru v deželnem zboru; protestirajo tudi proti temu, da je sodna oblast nastavila v čisto slovenskem sodnem okraju Pliberk trdonemškega sodnega adjunkta. Resolucija je bila sprejeta soglasno. Posebno navdušeno je bila sprejeta druga točka, v kateri se je izrekla Metnitzu nezaupnica.

Družba sv. Mohorja v Celovcu

je vsled večjega dela v tiskarni in ker je izvršila vse knjigoveško delo v lastni, povečani in z novimi stroji opremljeni knjigoveznici, malo pozneje kakor lansko leto dogotovila letošnji književni dar za svoje člane. Vendar bodo društveniki prejeli knjige tako zgodaj, kakor je bilo v navadi prejšnja leta. Ko jih bota zima in dolgi večer zbirala na klopi ob topli peči in ob čedni mizi v kotu sobe, bodo že lahko črpali zdravo hrano za glavo in srce iz novih knjig, ki jim je bodo prinesle letos za stari dve kroni precej več kakor druga leta.

Razpošiljanje knjig se prične prihodnji teden; najprej jih prejmo najoddaljenejši člani — v Ameriki, Afriki in Aziji — za njimi najbližji — Korošci — potem pa 1. člani v raznih krajih zunaj slovenske zemlje; 2. poreška, krška in senjska škofija; dalmatinske in bosenske škofije; djakovska, zagrebška in ogrske škofije; sekovska in videmska; 3. ljubljanska, 4. goriška, 5. tržaško-koprška, 6. lavantinska škofija. Celovski in vsi udje, ki prejemajo knjige naravnost v tiskarni, naj pridejo čim prej ponje, da nam ne bodo delale predolgo napotja v itak tesnih naših prostorih.

Vse književne pošiljatve spremlja naša iskrena želja: Daj jim Bog obilo svojega blagoslova!

Darovi.

Za podljubeljski „Delavski dom“:

111. Vč. g. Fr. Virnik, kanonik v Gospi Sveti	K	5-
112. „ „ Matej Germ, župnik, Žel. Kapla	.	5-
113. „ „ Iv. Nagel, župnik v Selah	.	5-
114—115. Neimenovan	.	10-

Koroške novice.

Zaupniki, vsi v Ljubljano v nedeljo 17. t. m. V združenju z ostalimi Slovenci našega mišljenja je rešitev koroških Slovencev. Pokažite, da živimo!

Katehetsko društvo ima v četrtek, dne 21. t. m., ob 2. uri popoldne „Pri benediktincih“ svoj 11. letni občni zbor, h kateremu vse ude in prijatelje društva prijazno vabi odbor.

Podporno društvo za slovenske dijake na Koroškem naznanja, da naj se dopošljejo prošnje za podpore do 24. vinotoka, opremljene s potrebnimi listinami, na naslov Ivan Scheinig, c. k. vladni svetnik v Celovcu.

Slovensko kršč.-socialno delavsko društvo v Celovcu priredi v prid „Delavskemu domu“ v Podljubelju v nedeljo, dne 24. vinotoka t. l. v prostorih „Rokodelskega doma“ (Neue Weltgasse 22) gledališko predstavo „Mlinar in njegova hči.“ Založila v petih dejanjih. Spisal E. Raupach, poslovenil Franc Malavašič. Vrši se v vasi. Osebe: Krištof Črnot, mlinar; Marica, njegova hči; Županja, mlinarjeva sestra; Korenka, vdova; Konrad njen sin, mlinarski hlapec; Pivek, gostilničar; Meta, njegova žena; dvoje njunih otrok; Matija, kmet; Luka, grobokop; duhovnik; prikazni; dva mlinarska hlapca. Sedeži prve vrste 1 K, druge vrste 70 vin., tretje vrste 50 vin., stojišča 20 vin. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Med dejanji svirajo celovski tamburaši in poje moški zbor delavskega društva. Ker je čisti dobiček namenjen za prepotrebni „Delavski dom“, se preplačila hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi iskreno vabi odbor.

V celovškem bogoslovju je letos doslej 44 bogoslovcev. V IV. letu 13 (6 Slovencev, 1 Poljak in 6 Nemcev), v III. l. 10 (4 Slovenci, 1 Čeh in 5 Nemcev), v II. l. 14 (4 Slovenci, 2 Poljaki in 8 Nemcev). V I. l. pa so vstopili gg.: Božič, Čebul, Ruprecht, Viternik, Keserič (Hrvat) — in 2 Nemca. Torej je 18 Slovencev, 3 Poljaki, 1 Hrvat, 1 Čeh — pa 21 Nemcev.

Najimenojše poslanca v deželni zboru sta brez dvoma „fortschrittlich-deutschfreundlich gesinnte“ Slovenca Gailer in Michor, ker v celem zasedanju nista odprla niti enkrat ust. Ko bi bila naša stranka nasproti njima kandidirala najizbornejšega kmetkega poslanca, gosp. Grafenauerja, bi bil tudi gotovo propadel. Taka je namreč nemčurska pamet. Ko bi Metnitz našim nemčurjem natvezal za kandidata kakega Končičevega Jurja, pa bi ga nemčurji tudi gotovo volili!

479 nadomestnih rezervistov je bilo upoklicanih meseca vinotoka. To je nenavadno visoko število. Med rezervisti so učitelji, kmetki sinovi in nekaj pekov.

Povodnji. Od leta 1903 sem ni Koroška trpela toliko vsled povodenj nego pretečeni teden. To pot je delala ljudem največ preglavic Krka, ki je naredila ogromno škodo. Mostove, žage, mlina in rodovitno zemljo je odnesla s sabo. Tudi Ukovski potok je delal Ukljanom zopet težave. Podrl je na obeh straneh škarpo v dolžini 50 metrov. Voda je izprala pokopališče in odnesla del pokopališča. Strašen je bil pogled na rakve, mrličje in ostanke oblek, ki so plavali po vodi. Ljudje so bili neprestano pri delu, da so odvrnili večjo pretečo nevarnost. Škoda je zelo velika. — Strasburg. V petek popoldne, 9. t. m., je prišlo v Krško dolino 150 vojakov s petimi častniki v pomoč, da strgajo valovom, kar morejo. Okrajni glavar baron pl. Ott je ves čas na nogah. Škoda po povodnji je velikanska. Tako pripovedujejo, da ima posestnik mlinov in žag Buchhäusl pd. Sumper v Melahu baje škodo 30.000 do 40.000 kron. V Melahu je zajela voda žagarja Cehnarja. Tretji dan so ga rešili. Pri trdili so motvoz na zamašek in ga izstrelili proti Cehnarjevi hiši, da so mogli tako nategniti motvoz. Po motvozu so nategnili žico. Korajžen mož se je privezal na vrvi in se spustil ob žici v deroče valove. Izginil je v valovih, prikazal se pa zopet nad vodo ob hiši. Privezal je na vrvi Cehnarja in ga tako rešil. — Ukve. Slab zid (škarpo) so nam naredili ob Ukovskem potoku pozimi (!) l. 1903/04 Lahi. Na zmrznjena tla so postavili zid. Že tedaj smo rekli Ukljani, da tak zid ne bo držal. Sedaj so ga valovi v dolžini 50 metrov podrli. Vladni list je tedaj poročal, da je zid zanesljiv in Ukve varne. Že prej enkrat se je ta zid tako poškodoval, da so ga morali popravljati in so morali Ukljani k tem stroškom prispevati. — Št. Jakob ob cesti.

Krka je tako narastla, kakor ljudje še ne pomnijo. Manjše mostove je vse odnesla. V petek, 8. t. m., ponoči je odtrgala voda srednji del velikega mostu na velikovski državni cesti. Seveda je ustavljen promet. Škode je naredila voda v tem kraju mnogo.

Poročilo o povodnji. Med Podljubeljem in Zapotnico je deževje razmočilo in izpralo cesto tako močno, da se je v enem mestu 15 metrov odtrgalo in zdrsnilo v globočino. Poprava bo gotovo stala nekaj tisoč kron, ker se bo moralo delati precej globoko. Tudi cesta na Bajtišče se je usedla za en cel meter in to je že v tretjič ali četrtič, da jo bodo morali preložiti na drugo stran potoka.

Požar. V nedeljo zvečer je začel goreti hlev pri pd. Mikšu v Št. Petru pri Celovcu. Živino so rešili. Na hlevu so bili poljedelski stroji in zlasti mnogo slame. Združenim požarnim brambam se je posrečilo požar omejiti. Popoldne je mil. g. stolni župnik Martin Kovač blagoslovil pokopališče, nato so ljudje prav veselo plesali, za neizogibnim plesom pa je nastal požar.

Kdo je tajnik Ciril in Metodove družbe? To je upokojeni župnik Bercé. „Mir“ ga je zadnjič imenoval eks-župnika. Zato nas je gosp. Bercé na brezobziren način nahlulil v „Korošču“ s psovko, da smo „narodni lenuhi in prodanci“. Ako bi g. Bercé ne bil eden glavnih činiteljev pri Ciril-Methodovi družbi, bi se za njegovo sicer neznanost osebo ne zmenili dosti. Pustili bi ga mirno psovati in bi rekli, odpustimo mu, saj ne ve, kaj dela. Toda tajnik Ciril-Methodove družbe je od darov slovenske narodne požrtvovalnosti plačan, tajnik te družbe hodi, na družbine stroške seveda, krog širom naše domovine, predstavlja in zastopa družbo in zato nam ne more biti vseeno, kakšne vrste tič je. Zato posluš! Malo nad Ljubljano je lepa fara Sora. G. Bercé je bil pred nekaterimi leti tam za župnika. Prej mirna župnija je bila hitro v dva sovražna tabora razdeljena in g. Bercé je stal seveda v taboru, ki se je imenoval liberalen in ki mu je bilo glasilo list za farško gonjo „Slov. Narod“. Odkar stoji Sora ni bilo toliko sovraštva, jeze, preklinjanja v njej, kakor za časa, ko je Bercé tam duše pasel. Koliko pravi, koliko zaporov je prestalo, koliko stroškov je imelo zapeljano ljudstvo, je naravnost groza povedati. G. Bercé je bil vsak čas na sodišču v boju s svojimi župljani, zdaj tožnik, zdaj priča — pravi apostol miru in sprave. Tekla je celo nedolžna kri razhujskanega ljudstva. Bilo je takrat, ko je knezoškofov komisar, kakonik Sušnik, prišel g. Berceta — odstaviti od župnije, ko je bil Rim razsodil, da mora Bercé župnijo zapustiti in iti nazaj v Boštanj, odkoder je bil prej prišel. Bercé se je zaprl v šolo, kjer je takrat stanoval, tako da je moral okrajni glavar odpreti vrata s silo. Pri tej priliki sta bila tudi dva moža, ki sta šla nahujskana za Berceta v boj, od žandarjev z bajonetom ubodena, potem pa še zaprta. Tako se je godilo takrat, ko je moral g. Bercé Soro zapustiti. Potem pa si upa še trditi, da je tako penzioniran kakor kak drug župnik! Vsi župniki-penzionisti se zahvalijo za tako družbo. Tako je bil Bercé „do skrajnosti izmučen“ in je bil pozneje res penzioniran, delo miru in sprave pa je šel nadaljevat v C.-M. družbo. Tako smo videli g. Berceta po C.-M. skupščini v Bohinjski Bistrici pojavljati se naenkrat v Celovcu in na Spod. Koroškem in preskušati javno mnenje, če ne bi bilo morda zoper Grafenauerja, ki smo ga par tednov prej izvolili z največjim naporom. Liberalci so namreč tedaj zagnali krik, da mora Grafenauer — odložiti mandat, kakor da bi ga bili oni izvolili; to pa zategadel, ker se prej na skupščini ni hotel podati pod komando kričavih liberalnih dijakov. G. Bercé in liberalci so se vsedli namreč na lim šele „pamesečnemu Korošču“ dr. Rostoharju, ki je na omenjeni skupščini v imenu „Korošcev“ izjavil, da še niti ena tretjina Korošcev ne stoji za Grafenauerjem. Gosp. Bercé je to res verjel in se takoj podal na apostolsko misijonarjenje zoper edinega poslanca koroških Slovencev. O kakem drugem delovanju g. Berceta ob najbolj ogroženi narodni meji na Koroškem dozdej še nimo slišali. In sedaj se ta gospod useda na sodni stol in vse vprek, kar je na Koroškem resničnih narodnih delavcev, obsodi kot narodne lenuhe. Torej gg. Grafenauer, dr. Brejc, Podgorc, Ražun, Vošpernik, Dobrovč in vsi naši vrli in požrtvovalni zaupniki kmečkega stanu so po njegovem mnenju sami narodni lenuhi. Vsa naša izobraževalna društva, na stotine predavanj po teh društvih, ogromno truda-

polno delo za časa raznih volitev, vse to je menda zasluga g. Berceta in njegovih liberalnih prijateljev, koroški rodoljubi so vendar samo lenarili. Taka je resnicoljubnost duhovnika Berceta. In prodance nas je imenoval vse skupaj še povrh. Kaj je tu mislil, nam je ostala uganka. Komu smo se prodali? Morda Nemcem, s katerimi smo noč in dan v najljutejšem boju? Ali komu drugemu neki? Če hoče g. Bercé iskati prodance, naj gre k svojim prijateljem v liberalni stranki na Kranjskem. Tam bo našel tistih 900.000 K, o katerih je vsa slovenska javnost govorila, da jih je minister Bilinski odpisal od starega dolga Ljubljane kot uslugo za politična dejanja kranjskih liberalcev za sedanjo Slovanom skrajno sovražno vlado. G. Bercé je zgrešil samo naslov, ko je s prodanci okoli sebe metel. Morda pa je g. Bercé mislil na tiste, katere hoče C.-M. družba, kakor se govori javno, kupiti za svoje strankarske namene. Naj vzame na znanje, da bo napravila slabo kupčijo, kajti kdor je pošten in nase kaj drži, se ne prodaja!

Radise. (Politično zborovanje.) Lilo je. Vendar pa so prišli naši vrli kmetje in fantje v nepričakovanem številu; celo iz Medgorij in iz Št. Petra so prihiteli. Gosp. državni in deželni poslanec Grafenauer otvori zborovanje. Pozdravlja vse iz srca, meneč, da mu je le žal, da nasprotnikov manjka. Oni sicer znajo kakor divji tatari, streljati izza grma, ko se pa prikaže, pa zbežijo in se ne upajo oko v oko odgovarjati. To pač ni značajno! — Za predsednika je izvoljen domači župnik, ki poudarja, da je bil pri zadnjih deželnozborskih volitvah hud boj celo v znamenju orožnikov. Tistih pa pogreša, za katere je zborovanje namenjeno in potrebno, — naših nasprotnikov, ki so poprej znali vsak nekaj povedati o Grafenauerju. Izreče jim nezaupnico, ker so se zbalii poštenega odgovora in se poskrili. O delovanju g. poslanca pa se volilci naj sami prepričajo. Ob občnem navdušenju in skrajnem zanimanju izvaja gosp. poslanec Grafenauer v skoraj dve uri trajajočem govoru sledeče misli: Dandanes je kmet glavna moč državnega življenja. Od njega je odvisno blagostanje domačije, dežele, države. Od njega pa je tudi odvisno politično življenje, — pomoč. Zato pa je potrebno trojno: 1. da je kmet veren, 2. da je naroden, 3. da je na svoji zemlji svoj gospod, to je, da je dober, trden kmet. Te lastnosti pa mora imeti tudi vsak kmetki poslanec; da jih Grafenauer ima, zato jamči že njegovo ime. — Nato razvija šolski program. Šola, ki jo kmet vzdržuje in plačuje, mora biti za kmete. Poduk v maternem jeziku je podlaga za ves poduk in zato mora biti glaven predmet. Nemščine pa se hočemo učiti na podlagi domačega jezika. Tudi se naj otrok na kmetih nauči kmetovati. Pojasnjuje položaj deželnega in državnega zbora ter obširno razloži vzroke, ki so prisilili poslance „Slov. kluba“, ozir. „Slovanske unije“, da stopijo nasproti sedanji kmetom in Slovanom sovražni vladi. Sedanja vlada je pripravila odušerko ogrsko-židovsko banko za bosenske kmete, je Lahom obljubila vseučilišče v Trstu, Slovincem pa odrekla univerzo v Ljubljani, končno predložila pogodbo s Srbijo in Rumunijo, po kateri bi naša živina po ceni in vrednosti na škodo kmeta znatno padla, kar pa naši kmetki poslanci niso smeli dovoliti. — Končno pozivlja kmete k združitvi v zadrugah, kajti le v slogi je moč! Žel je obilno ploskanje in pritrdjevanje. — Č. g. Anton Kaplan predlaga potem zaupnico, ki se soglasno in z velikanskim navdušenjem sprejme. — Po živahnem razgovoru in navdušenju za vztrajnost v naši dosedanji edinosti pri narodno-političnem delovanju zaključí predsednik v pozni večerni uri zborovanje z grogovitim: Živio Grafenauer in njegova stranka!

Sele. (Lažnivi „Štajerc“) Naši nemčurčki, kolikor jih je, si že res ne vedo pomagati drugače, nego le še z lažmi. Pa če bi znali vsaj bolj pametno lagati! Razum jih je že popolnoma zapustil. V „Štajercu“ v strašni klobasariji laže nekdo, da sta šla dr. Brejc in Grafenauer v Sele na shod zato, da bi kaj — zaslužila, in da bi dr. Brejc „peljal proces“ za „gmajno“ in pri tem zopet — zaslužil. Občina da bo morala vse plačati. Dr. Brejc je že opeotovano zastopal občino Sele pred upravnim in državnim sodiščem na Dunaju, delal je velikanske pritožbe zoper deželni odbor zaradi zavračanja slovenskih dopisov, imel torej veliko truda in — stroškov, pa za to ni računal — niti vinarja. Če misli dopisnik „Štajerca“, da hodijo naši ljudje na shode zato, da bi si kaj prislužili, potem meri hlače po samem sebi, ker je znano, da liberalci

Zagrebska tovarna, tvrdke Henrik Francka sinov,

izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bode, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu

pravemu :Franckovem: kavnem pridatku z mlinčkom,

iz zagrebske tovarne.

Tovarniška znamka.

ne stori ničesar zastoj. Laže tudi, da smo Selani zoper pouk nemškega jezika v slovenskem razredu. Nasprotno! Želimo vsi pouk nemščine, pa na podlagi slovenskega učnega jezika. Tako se bodo otroci naučili malo več nemščine nego so se je dosedaj šolarji nemškega razreda. Za vzgled! Šolar T. je pohajal 5 let v nemški razred, pa ni mogel v Celovcu razumeti pri sprejemnem izpitu za gimnazijo g. profesorja in je zato moral zopet nazaj v ljudsko šolo. Torej!

Sele. (Odgovor.) Odkar je prišel Otovic, to je namreč naš najnovejši učitelj, v prej popolnoma edine Sele poučevati našo ljubo mladino, prinaša lažniva štajerska žabura vsak teden neki sadek njegove učene glave. Od kraja se je delal, kakor da še vode ne bi znal skaliti in kakor da je čisto pod domačo mamino komando, zdaj pa je že začel počasi kazati rožičke. Selani smo že vajeni, da nas g. Grabmayer in razni nadzorniki imajo zelo radi in nam zmiraj radi postrežejo z učitelji, ki niso daleč od Luleka, zato pa smo tudi vedno pripravljeni. Z vsakim smo se skusili dozdat, gospod Otovic, tudi pred Vam ne bomo vrgli puške v koruzo. Le glejte, da Vam ne bodo tla prevročila. Ko bote zopet pisali, pišite boljše, za izkušenega in politikujočega učitelja so dopisi vendar malo prenerodni.

Črna. (Politično zborovanje.) Do kakih 200 mož se je zbralo zadnje nedeljo pri pd. Drofelniku, ki so z zanimanjem sledili poročilu gosp. poslanca Grafenauerja o položaju državnega zbora, o delovanju ravnokar zaključnega deželnega zbora. Govornik razloži razloge, zakaj Slovani v državnem zboru obstruirajo: 1. Kot večina v Avstriji zahtevamo Slovani, ki nas je 21 milijonov, vsaj iste pravice, kakor jih imajo Nemci, kojih je 9 milijonov. 2. Sedanje ministrstvo je hotelo bosenske kmete izročiti na milost in nemilost ogrskim židom. 3. Vlada je ponujala našim poslancem le 6 milijonov kron za kmete v odškodnino, če dovolijo uvoz srbskega mesa in rumunskega žita, naši poslanci pa so zahtevali primeroma malo svoto 10 milijonov kron na leto za avstrijske kmete. 4. Vlada je bila pripravljena dati Lahom visoke šole v Trstu, ne pa Slovencem v Ljubljani. Govornik upa, da bo opozicija štela v prihodnjem zasedanju državnega zbora do 170 poslancev; obširno se govornik peča s šolami po Koroškem. Prijema nemške nacionalce, ki so bili v državnem zboru za uvoz srbske živine, v deželnem zboru pa so bili proti in so glasovali za predlog poslanca Grössbauerja proti uvozu srbske živine; to je bil pravzaprav edini, pa sicer popolnoma nepotrebnim gospodarski predlog v tem zasedanju deželnega zbora. Govornik raztolmači prijaznost in naklonjenost nemških nacionalcev, ki so se v deželnem zboru sila repenčili proti slovenskim napisom na železniških vozovih. Posl. Metnitz je grozil celo z zaporom tistim, ki bi na celovškem kolodvoru zahtevali vozne listke slovensko. (Ogorčenje.) Deželno gospodarstvo ni posebno ugodno. Primanjkljaja je okroglo 900.000 kron. Državi dolguje dežela 40 milijonov kron. Če bi pa država kdaj zahtevala ves dolg, bi morala dežela izplačati več nego 400 milijonov kron. G. Smodej poroča o politični zrelosti naših poslancev, ki so dokazali vladi, da proti Slovencem ni mogoče vladati več v Avstriji; strmečemu svetu so spričali, da živijo na svetu Slovenci, za katere se do tega časa nihče ni zmenil. Poudarja, da je kulturna povzdiga Slovencev za njihov obstoj neobhodno potrebna. Prvi pogoj za to so ljudske šole na podlagi slovenskega jezika; to nas učijo Čehi, najbogatejši narod v Avstriji. Naglašajo potrebo politične edinosti med koroškimi Slovenci in potrebo organizacije slovenskih delavcev na krščanskonarodni podlagi. Shodu je predsedoval domači gospod župnik Kirchmayer. Kot vladni zastopnik je bil navzoč g. Kakl iz Velikovca. Soglasno je bila na shodu sprejeta sledeča resolucija: Na shodu v Črni, dne 10. oktobra 1909 zbrani zborovalci 1. izrekajo svojemu poslancu Francu Grafenauerju svoje popolno zaupanje, se zahvaljujejo njemu in „Slovenskemu klubu“ za odločni nastop v državnem zboru za pravice slovenskega naroda in pozivajo slovenske poslance, da vztrajajo v tem boju do končne zmage, 2. izrekajo dr. vitezu pl. Metnitzu kot poslancu splošne skupine svojo nezaupnico in protestirajo zoper njegov protislovenski govor v deželnem zboru, 3. protestirajo proti temu, da je sodna oblast nastavila v čisto slovenskem sodnem okraju v Pliberku trdonemškega sodnega adjunkta.

Loče pri Bekštanju. (Prizadetim v razmišljanje.) Pred nedavnim so ustanovili naši „deutschfreundlich Slovenci“ v Ločah svojo posojilnico — rajfeisenko — ki je začela poslovati s 1. vinotokom. Le s pohvalo bi morali omeniti ta korak, ako bi se bila ustanovila nova posojilnica iz potrebe in z edinim namenom, pomagati našemu kmetu. Toda poglejmo, kako je v resnici: V Ločah obstoja in deluje jako uspešno

„Bekštanjska posojilnica“ že nad 20 let. O kaki potrebi ustanavljati nove posojilnice potemtakem ne more biti govora. Dasi je delovanje „Bekštanjske posojilnice“ z narodnega stališča težko presojevati, vendar z mirno vestjo lahko rečemo, da je tudi ta posojilnica delala celo vrsto let v prid našim narodnim nasprotnikom. Še danes je odbor iste v rokah „deutschfreundlich Slovencev“; pač pa je njeno vodstvo še slovensko. Vkljub temu pa naši „deutschfreundlich Slovenci“ še niso bili zadovoljni, ampak hoteli so imeti pri posojilnici prvo in zadnjo besedo. Ker se jim pa le ni hotelo posrečiti, da izpodrinejo iz odbora še one zaslužne moči, ki so jim bili najbolj trni v peti in se je moralo tudi pri vodstvu marsikaj nam v prid spremeniti, so ti junaki pometali puške v koruzo in hiteli ustanavljati svojo posojilnico. Sedaj pa strastno agitirajo zoper „Bekštanjsko posojilnico“ in njeno vodstvo. Hvaležnosti ti ljudje pač ne poznajo! Nova posojilnica pa utegne postati nek agitirni aparat, s pomočjo katerega se bo reševalo naše nemstvo. Zato nam v popolni meri jamči odbor, v katerem sedijo, razen par kmetov, ki jih imajo itak le za parado, sami odločni „deutschfreundlich“ močje, ki iščejo zato priznanja in dobička pri Nemcih in v nemških obrambnih društvih. Toliko se nam je zdelo potrebno omeniti o novoustanovljeni posojilnici.

Poglavje za delavce.

Sveče v Rožu. (Papa Neutzler na potovanju.) V nedeljo, dne 10. t. m., nas je počastil tudi papa Neutzler iz Borovelj. Po § 2. namreč je napravil zborovanje, da bi ujel kakšne verne ovčice v svoje mreže. Toda le slabo se mu je to posrečilo. Govoril je čez eno uro in premlatil vse novodobne puhlice, ki se jih je naučil iz časnikov. — Klerikalci so krivi, da je meja zaprta in ubogi delavec mora trpeti in stradati. — Gospodu Neutzlerju se tudi na njegovem „predno pol napeto“ pozna, kako da on mora stradati in trpeti!! Klerikalci hočejo 12letno šolo itd. — Potem je razvijal socialdemokratski program. Ločitev cerkve od šole in vun povsod z duhovniki, to je njegov ideal. — On bi pač tudi rad imel razmere — kakršne so bile pred kratkim v Barceloni na Španskem, kjer so njegovi bratci — z hauptsocijem Ferrerjem na čelu — požigali cerkve in bolnišnice, pretepali nune in jih trpinčili ter preganjali duhovnike. Da, celo mrličem na svetem kraju niso prizanesli. — Vse to pa v znamenju njihovega programa — „enakost, bratstvo, prostost“ za vse, v resnici pa samo za nje. Živela taka „Freiheit“ in „Gleichheit“. Zagovarjal in potegoval se je tudi za svobodno šolo in razlagal nauk o krščanski ljubezni ter prišel do zaključka: „Wir Sozialisten sind doch die besten Christen“!!! Kdo se ne smeji taki neumnosti!? Besedil je še nekaj o „militarizmu“ in nazadnje požrl še dr. Šusteršiča in Grafenauerja, češ ta dva sta kriva, da se delavcem tako slabo godi. Udeležencev je bilo okoli 50. Večina je prišla že z njim in nekaj 15 do 20 domačinov-radovednežev. Govoril je v visoki nemščini, tako, da ga je le malokdo zastopil. Oglasil sem se tudi k besedi, toda ko sem hotel slovensko in nemško govoriti, da bi navzočim po domače razložil njegov neumni govor — vzelo se mi je besedo — in tako v znamenju „Gleichheit in Freiheit“, se je shod končal. — Svečani in delavci iz Bistrice so prepametni, da bi jih mogle zbegati puhle besede socialdemokrata, ki pridiguje enakost in bratstvo, zraven pa bije po vsem, kar njegovemu trebuščku ne streže, in govori take debele, da se jim more vsak, kdor je le pokukal malo v politiko, odkritosrčno smejeti. Tako na pr. da sta Šusteršič in Grafenauer kriva, da se delavcem slabo godi. G. Neutzler, take „donkišotarije“ smete praviti borovskim socijem, naši delavci so za to že prepametni. Če jih hočete dobiti, morate prnesti s seboj že boljši lim!

Gospodarske stvari.

Zelnate glave (kapus) prodajajo v Celovcu 100 kosov po 6 do 7 kron.

Kako se pokončujejo ogrci?

Pri pokončevanju ogrcev nam sicer pomagajo razne divje živeče živali. Škorci in vrane jih zasledujejo z veliko srditostjo in zemlja je včasih luknjasta vsled kljunov teh ptičev, kakor kakšna rešeta. Tudi krt rad zoblje ogrce, netopirji pa hrošče, vendar vsi ti sovražniki tega škodljivca niso vstanu ga popolnoma premagati. Tedaj mora tudi kmetovalec sam misliti na to, katerih sredstev bi se naj posluževal, da bi tega škodljivca kolikor mogoče iztrebil.

Uspešna sredstva so sledeča:

1. Najizdatnejše sredstvo za pokončevanje ogrcev je pač neovrgljivo kajnit. Kajnit je umetno gnojilo, ki vsebuje hranilno snov kalij ter ima razun pokončevanja ogrcev še dobro lastnost, da se z njim ob enem travniku tudi dobro pognoji. Na 1 oral (=1³/₄ orala) se naj potrosi 500—700 kilogramov kajnita v jeseni, ali pa še tudi v spomladi, hitro ko se je zemlja otalila. Kajnit se raztopi v zemlji in močna snov kalij, ki je v kajnitu, umori ogrce, travi pa hasni. Pri tej priložnosti se še naj da zemlji tudi približno ista množina Tomasove žindre, ko kajnita, da dobi trava popolne hrane.

2. Nadalje se pokončujejo ogrci tudi s tem, da gonimo pridno živino na pašo. Hroščeve samice ležejo jajca najraje na travnikih z rahlo zemljo, torej pohodi pasoča se živina veliko število hroščev in ogrcev.

3. Ob času, ko ležejo samice jajca, se naj travniki pridno branajo (po trikrat na teden). S tem delom se tudi pokončava mrčes ter se ovira pri plodu.

4. Mnogo ogrcev se pokonča tudi pri oranju. Orje pa se naj pri lepem solnčnem vremenu, kajti ogrci poginejo kmalu, če so izpostavljeni solnčnim žarkom. Stari preorani travnik naj služi potem kot polje; iz drugega, mrčesa čistega polja pa se naj napravi nov travnik, kateri se naj poseje z ovsenico (pahovko) ie sicer vsled tega, ker imajo korenine te trave grenek okus, vsled česar jih ogrci ne uživajo radi. Mnogo pomaga pri pokončevanju ogrcev tudi namaka poleti, kjer je to mogoče.

Društveno gibanje.

Št. Peter na Vašinjah. Zavoljo tehtnih vzrokov se zborovanje „Izobraževalnega kmečkega društva“, ki je bilo naznanjeno na dan 17. t. m. pri Štantmanu v Št. Petru, preloži na nedoločen čas. *Odbor.*

Politične vesti.

Koroški deželni zbor.

Četrtek, 7. vinotoka. Posl. Waldner utemeljuje predlog, da sprejmejo v učni načrt kmetijske šole v Litzelhofu teoretični in praktični pouk o živinozdravstvu. Znano je, da se je deželnozbornska manjšina že več let sem zavzemala za to zadevo, pa je večina imela gluha ušesa. Predlog izroče gospodarskemu odseku. Poslanec Wieser, dr. Angerer in tovariši vprašajo k sklepu deželnega predsednika zaradi „poslovenjevanja matrik“. Hein odgovori, da se je obrnil na ordinariat, ki da se je pokazal v tej zadevi ustrezljivega (!?), vkljub temu pa se taki slučaji zopet množijo. Ždi se, da ordinariat nima dovolj moči, da duhovščino k temu prisili. (A. Lemisch: oboedientia canonica!) Izjavi, da je dal vsled tega navodila okrajnim glavarstvom, kako da naj postopajo.

Petek, 8. vinotoka. Posl. Angerer predlaga za napravo novih geoplastičnih del podporo po celem svetu slovenskim koroškemu geoplastu učitelju Oberlercherju 300 K. Posl. Grafenauer pravi, da ta svota ne zadostuje, zato predlaga 1000 K. Predlog izroče finančnemu odseku. Posl. Kirschner poroča o pomožni akciji za posuš prizadete kmete v l. 1908. in o tozadavnih predlogih poslancev Eilersdorferja, Grössbauerja in Krampla. Zbornica naroči deželnemu odboru, da izposluje pri vladi v l. 1910 podporo 1.000.000 K. V to svrhu dovoli tudi deželnemu odboru 10.000 K. Permanenčni odsek za predposvetovanje volilne reforme za občinski red in občinski volilni red. V ta odsek izvoli zbornica osem poslancev, med njimi poslanca Fr. Grafenauerja, kot člane, in štiri poslance kot namestnike, da se tudi po odgodenju deželnega zbora posvetujejo o volilni reformi občinskega reda in občinskega volilnega reda. Pri volitvi deželnega odbora izvolijo zopet iz skupine veleposestva Valter baron pl. Sternecka, iz kmečke skupine Alojzij Hönlingerja, iz mestne skupine Karol Winklerja, iz cele zbornice dr. Jožef Lemischa. Za namestnike izvolijo viteza Burgerja, Pierla, Kirschnerja in dr. Artur Lemischa.

Sobota, 9. vinotoka. Večina sprejme dosedanji deželni zakon o davku na pivo in vino. Posl. dr. Steinwender poroča o deželnih finančah. Primanjkljaj znaša skoro en milijon (?). Govornik je zoper to, da bi država vzdrževala deloma šole, ker je odvisnost od državne šolske politike nevarna (za Nemce?). Zato bo treba zopet novih dolgov. Posl. Pinteritsch vloži nujni predlog zaradi uravnave Meže. Dovolj se 3000 K. Ta predlog je brez dvoma najnesrečnejše delo nesrečnega prevaljskega župana Pristova; s tem predlogom bo pokopana ostala uravnava Meže,

kakor jo je že tako lepo vpeljal posl. Grafenauer. O tej zadevi spregovorimo na drugem mestu obširneje.

Deželni glavnik naznani odgodenje deželnega zbora in zaključni zadnji tokratno sejo. Deželni zbor se snide zopet meseca grudna.

Državni zbor je sklican na 20. vinotoka, to je na prihodnjo sredo.

Sijajna zmaga S. L. S. na Goriškem.

Že v splošni skupini so kandidati S. L. S. zmagali, izvoljen je bil poslanec Jerič takoj pri prvih volitvah, kandidata Fon in Manfreda pa pri ožji volitvi. Pri volitvah v kmečki skupini dne 10. t. m. so bili izvoljeni kandidati S. L. S. na Tolminskem dr. Gregorčič s 461, A. Kosmač s 439 glasovi večine, v goriški okolici Berbuč z 90, Zega s 113, Marinič s 116 glasovi absolutne večine. Na Krasu je izvoljen le edin liberalcec in sicer dr. Gregorin z 8 glasovi absolutne večine. Za drugi mandat bo ožja volitev dne 17. t. m. med kandidatoma S. L. S. dr. Stepančičem in Zlobcem; liberalcec Štrekelj je dobil nepričakovano malo glasov. S. L. S. bo imela na Goriškem 9 mandatov. Predsednik političnega društva za Koroško, gosp. dr. Brejc, je prijateljski stranki poslal brzoglavno čestitko k sijajni zmagi. Bienerth gre, kamor bodo šli vsi naši sovražniki. Par dni še!

Književnost.

Partitura k „Moč uniforme“, burki s petjem, je izšla in se dobiva pri Jaki Štoka v Trstu, ul. Galatti 18/II. Glasba je od H. Vogriča. 88 strani, cena 12 kron.

Cerkvene vesti.

Župnijski izpit je delalo letos 14 gospodov. Izmed Slovencev so se udeležili izpita č. gg. Iv. Dolinar, provizor v Šmarjeti pri Velikovecu, Jos. Linasi, provizor v Apačah, Iv. Šnedic, provizor v Žabnicah, Fr. Vuk, provizor v Kotmarivasi.

Prestavljeni so: č. g. provizor v Mohličah, Friderik Malgaj, v Peravo kot namestnik č. gosp. Trunka, ki gre v Ameriko proučevati razmere tamošnjih Slovencev; č. g. Matej Trepal iz Maloš v Dobrolovas; č. g. Val. Mörtl, kaplan v Dobrolovcih, v Borovljah.

300letni jubilej Marijine kongregacije so obhajali v Celovcu v benediktinski cerkvi od 7. do 9. t. m. Izborna je pridigoval o. Emil Volbert iz družbe Jezusove.

Umeščen je bil na župnijo Št. Peter v Tvengu č. g. Anton Patterer.

Zakamen-Vetrinj. (Primicija.) Po dolgih letih je doživela cerkev sv. Florijana v Zakamnu redko srečo, da smo v njej obhajali primicijo. Pri težko pričakovanem lepem vremenu je novomašnik, č. g. Josip Ogriz, dne 10. t. m. daroval tukaj svojo prvo sv. mašo ob navzočnosti več duhovnov, mnogoštevilnih sorodnikov, med njimi srečne primicijantove matere in obilnega ljudstva od blizu in daleč. Pridigoval je č. gosp. Janez Hornböck, nekdanji vetrinjski kaplan, o brihkosti in radosti duhovna tako poljudno in ganljivo, da je šlo od ust do ust: „Čudno lepo so pridigovali.“ Cerkveno petje je oskrbel domač mešan zbor, pomnožen po č. gg. bogoslovcih na običajno dovršen način. — Zabavni del primicije se je potem vršil v obče znani gostilni Hofmanovi na Spiji. Krasno slovensko petje je poveljevalo lepo slovesnost, katere se bomo vselej radi spominjali. Vi pa, č. gosp. novomašnik, sprejmite naša najvdanejša voščila: Božji blagoslov Vas spremljaj na vseh Vaših potih v Vašo lastno srečo, v ponos sorodnikov in blagor slovenskega naroda!

Loterijske številke 9. vinotoka 1909:

Trst 48 89 2 24 63
Linc 28 65 6 7 19

Prostovoljna dražba

se vrši dne 28. oktobra 1909 pri p. d. Kralju v Dolgi brdi pri Pliberku. Na prodaj je: 8 krav, 2 telice, 5 juncev, razno gospodarsko orodje in različno pohištvo, 200 q sena in otave, okoli 50 q slame. Plačilo: do 20 kron v gotovini, čez 20 kron v 3 mesecih.

Slovenec Konrad Skaza

delavnica za vsa cerkvena dela
v St. Ulrich, Gröden (Tirolsko)

se najtopleje priporoča za vsa cerkvena dela. Velikanska zaloga sv. razpel. Novi zanimivi slovenski ceniki za stonj in franko. Postrežba solidna in hitra.

Tržne cene v Celovcu

7. vinotoka 1909 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litrov (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	—	—	—	—	—	—
Rž	—	—	20	34	11	80
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	—	—	—	—	—	—
Oves	—	—	—	—	—	—
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	81	74	20	—
Turšica	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—
Fizola rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	4	88	2	20
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	10	—	12	—	—	—
„ kisló	7	—	10	—	—	—
Slama	6	50	8	—	—	—
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	26	—	—
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje)	2	60	2	80	—	—
Surovo maslo (putar), 1 „	2	60	3	20	—	—
Slanina (špeh), povoj., 1 „	1	20	2	40	—	—
„ surova, 1 „	1	60	1	70	—	—
Svinjska mast	1	70	1	90	—	—
Jajca, 1 par	—	—	—	20	—	—
Piščeta, 1 „	2	—	2	40	—	—
Race	—	—	—	—	—	—
Kopuni, 1 „	—	—	—	—	—	—
80 cm drva, trda, 1 m ² .	3	10	3	40	—	—
80 „ „ mehka, 1 „	2	70	3	—	—	—

Živina	Počrez	100 kilogramov						Prignalo	Prodalo
		žive vage		zaklana		v	kronah		
		od	do	od	do				
Konji	—	—	—	—	—	—	—	—	
Biki	—	—	—	—	—	—	—	—	
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—	—	—	
„ za vožnjo	314	—	—	—	—	—	3	1	
Junci	348	—	—	—	—	—	3	2	
Krave	180	320	—	—	—	—	15	4	
Telice	—	—	—	—	—	—	1	—	
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—	—	—	
Praseta, plemena	18	44	—	—	—	—	110	52	
Ovce	—	—	—	—	—	—	—	—	

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica na Djekšah,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, napravi svoj

drugi redni letni občni zbor

v posojilničnih prostorih pri Kramerju v nedeljo, dne 17. oktobra 1909, ob 3. uri popoldne.

Spored:

1. Poročilo o reviziji.
2. Volitev še enega uda načelstva, oz. pomnožitev udov.
3. Slučajnosti.

Odbor.

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

Slavnemu občinstvu se
priporoča dne 11. febr.
1909 na novo otvorjena
velika manufakturna
trgovina

Franc Souvan sin

v stari Souvanovi hiši
na Mestnem trgu št. 22
v Ljubljani

Največja trgovina te stroke v Celovcu.

Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, vedno najnovejši izbor. Zaloga je stalno v vrednosti 1/4 milijona kron. Za prodajanje na debelo oddajam blago trgovcem po tovarniških cenah.

Zaradi posebno velikega nakupa zimskega blaga bodem letos po zelo nizkih cenah prodajal, t. j. brez konkurence, ker se je tudi cena pri blagu znatno znižala. Imam za ženin in neveste zmerom veliko zalogo in najlepše blago na razpolaganje.

Vsi uslužbeni govorijo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine,
Celovec, vogel Kramarjeve ulice in Novi trg.

Pravo ime Schichtovega

perilnega izvlečka je

„Dika žen“.

Ta je najboljši prašek za namakanje perila in popolnoma nadomestuje druga belila.

Dobiva se povsod!

A 354/9
14

Prostovoljna sodnijska dražba posestva.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Velikovecu se na prošnjo dedičev po Janezu Glaboniat p. d. Verniku v Kneži prodajo na javni dražbi k njegovi zapuščini spadajoče premičnine, kakor tudi

Vernikova kmetija v Zgornji Kneži,

vl. št. 13, kat. obč. Kneža. Slednja meri 26 ha 42 a 66 m², se rabi lahko tudi kot pašno posestvo in se bo izklicalo za 13.000 kron; jamščina znaša 1300 kron. Najvišji ponudek je od dneva dražbe obrestovati po 5% in po eno tretjino po vsakih treh mesecih od dneva domika pri tukajšnjem sodišču vplačati.

Zdražitelj more prevzeti tabularne terjatve v znesku 2909 K 71 vin. na račun najvišjega ponudka. Premičnine se bodo le za cenilno vrednost ali nad njo proti takojšnjemu plačilu oddale.

Dražba se vrši

v torek, dne 26. oktobra 1909, predpoldne ob 10. uri, na licu mesta v Zgornji Kneži št. 24.

Ponudbe pod izključno ceno se ne bodo sprejemale.

Na posestvu zavarovanim upnikom se njihove zastavne pravice pridržavajo ne glede na prodajno ceno.

Pogoji o rokih in kraju plačila itd. se lahko vpogledajo pri tukajšnji sodnji.

C. kr. okrajno sodišče Velikovec, odd. I., dne 13. oktobra 1909.

Gallinger, l. r.

Služba mežnarja in organista

se odda pri župnijski cerkvi v Kotmarivasi. Mesečna plača 60 do 70 kron. Nastopi se začetkom novembra. Pojasnila daje župnijski urad Kotmaraves pri Celovcu, pošta ravnotam.

Rupert Rotter, župnik.

Vino, staro in lansko,

namizno lahko, pa tudi močno desertno, si usojam ponuditi mngč. koroški duhovščini in slovenskim koroškim gostilničarjem. Stalnim odjemalcem, ki bi jemali vina vsako leto v večji množini, cene primerno znižam. Namizno vino je iz Slovenskih goric, močno pa iz Framu. Vino je pridelek lastnih vinogradov. Cena se izve pismeno.

Francišek Muršič,

župnik v Framu pri Mariboru.

Vzgojišče za deklice

(Internat)

čč. šolskih sester v „Narodni šoli“

družbe sv. Cirila in Metoda
v Velikovcu

se priporoča p. n. slovenskim staršem.

V hiši je štirirazredna ljudska šola; ozira se posebno na pouk v ženskih ročnih delih.

Šolsko leto se začne dne 4. novembra t. l. Plačila 24 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim sestram v Velikovcu na Koroškem.

Zastopniki - agentje

živalskih in gospodarskih strojev itd., ki želé izredno mesečno do 400 kron zaslužiti, naj pošljejo svoj naslov na „Neue Fortuna“, Budimpešta, V., Börse, Postfach 38.

Pri naročitvi 2 zavojev franko

Edina izborna nakupna priložnost za trgovce in krošnjarje s krojnim blagom. Pošiljatev tudi na zasebnike.

40 do 45 mtr. ostankov samo za 15 kron.

Blago za bluze (angleški cefir), 80 cm široko, najnovejši, nežni vzorci; modni cefiri za obleke, bluze in srajce; kanafas za posteljne prevleke (bojne barve); oksford za moške srajce (skrajno trpežne vrste); prima pralni flanel za žensko in moško perilo, modrotisk za kuhinjske predpasnike in hišno obleko. Dolgost ostankov 6 do 15 metrov. Zajamčeno brezhibno, zajamčeno pralno in najboljše vrste.

Znesek se takoj vrne, če blago ne bi ugajalo in se sprejme zavoj nefrankovan nazaj.

Najmanjša naročila 1 poštni zavoj (40 do 45 metrov) po povzetju. Pri naročilih se tudi lahko zaželjena razvrstitev, naznani.

Tkalnica **S. Stein, Nachod**
Češko.

Dalje ponujam za najfinejše perilo in opreme za neveste zelo fino

ubeljeno rumburško platno

in ubeljeno polplatno za spodnje perilo, 40 metrov, na željo razbrano K 18'50.

Lovske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig,

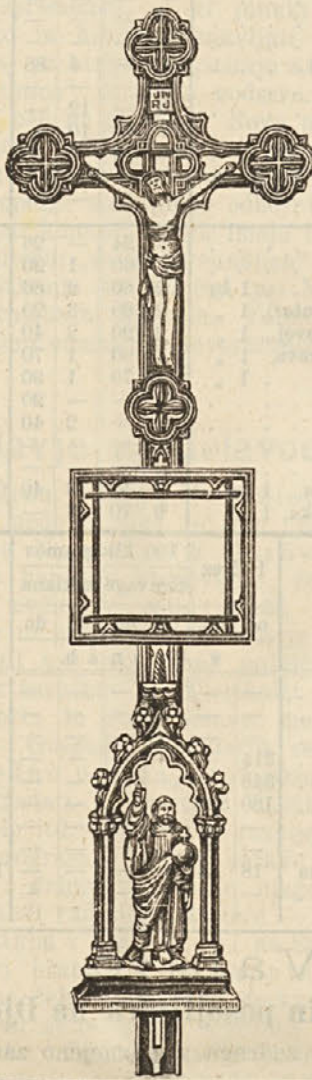
družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško.
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Naznanilo.

Čč. šolske sestre v Št. Jakobu v Rožu sprejemajo na stanovanje in hrano dekleta, ki hočejo obiskavati slovensko ljudsko šolo v Šent-Jakobu.

V internatu, katerega otvorijo z letošnjim šolskim letom (3. novembra t. l.), je tudi še prostor za eno šoli odraslo dekle, ki se želi učiti kuhati in šivati.

Zglasiti se je treba pri čč. šolskih sestrah v „Narodni šoli“, pošta Št. Jakob v Rožu, Koroško.

J. B. Hafner

trgovina z železom v Celovcu

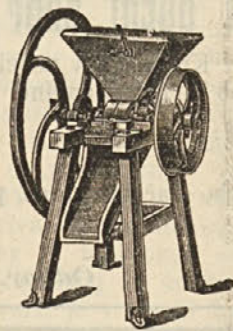
„Pri zlati kosi“

zraven znane gostilne „Tiger“

priporoča raznovrstno kuhinjsko posodo (opravo), vlite in pločnate (plehnate) peči, štedilna ognjišča, vlite kotlje, trpežno pozlačene nagrobne križe, raznovrstne žage, pile, najboljše stroje (mašine) za rezanje mesa in slanine (špeha), različna okovanja za vrata in okna itd.

Vse po najnižjih cenah.

Skrbna in prijazna postrežba.

Stroje za pripravljavanje krme,

slamorenice, reporenice, mline za debelo moko (otrobe), priprave za parenje krme, štedilna kotljišča, sesalke za gnojnico

izdeluje in razpošilja po najnovešem in priznanem načinu tvrdka

Ph. Mayfarth & Co

tovarne za gospodarske stroje, železolivarne in fužine na paro,

Dunaj, II., Taborstraße 71.

Geniki zastoj in poštne prosto.

Sprejemajo se zastopniki in razprodajalci.

Tovarna glinastih izdelkov **F. P. Vidic & Komp., Ljubljana**

ponudi vsako poljubno množino

zarezanih strešnikov (Strangfalzziegel) sistem Marzola, zidarske opeke, peči itd.

Na zahtevo pošljemo takoj vzorce in ponudbo.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavnica K 3.000.000.
Rezervni fond K 300.000.

Denarne vloge **4 1/2 %** od dne vloge
obrestujemo po **4 1/2 %** do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta števil. 27.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije. Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Splicetu, Trstu in Sarajevu.

Turške srečke. Šest zrebanj na leto. Glavni dobiček 800.000 frankov. Na mesečno vplač. po K 8.— za kom. Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve zrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.